

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ר'
משה שניצר
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

בית המדרש דחסידי סוכטשוב בני-ברוק
כולל דחסידי סוכטשוב
כולל "סנה משה"
ע"ש הרה"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל
בית מדרש
למגידי שיעור "דף היומי"
חתימת סופר 3 ת.ד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

האשה
החשובה ורודפת
צדקה וחסד
מרת
ורדה שניצר
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

י"ו ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

גליון מס' 863

מסכת סוטה מ"א - מ"ז ♦ כלים ט"ו, ו' - ט"ז, ג'

בס"ד, כ"ד כסלו תשע"ז

השבוע בגליון

- ♦ קלה על ידי ראה
- ♦ ביטול הקלה
- ♦ מצוות לווייה
- ♦ חוק של אברהם אבינו
- ♦ האם האורח יכול למחול על הליווי?

- ♦ מדוע פסקה הסמיכה?
- ♦ סמיכתו של מרן המחבר
- ♦ כיצד קילל אלישע הנביא את הנערים?

- ♦ מכתביו של השדי חמד
- ♦ חנופתם של שמשי בגדד
- ♦ הפלגה בתוארי כבוד
- ♦ מדוע רבנים צריכים לקבל סמיכה?
- ♦ סמיכה כיצד?

דבר העורך

גנב בוורשה

הגאון רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, נודע בכהנו כמשגיח בישיבת פונוביז, ולפנים בישיבת מיר בעת נדודיה בתקופת מלחמת העולם השנייה דרך שנחאי.

עובדות רבות סופרו על "המשגיח", מהן אפשר היה לעמוד על גדלותו. בין היתר סיפרו עליו כי פעם נוכח בחתן שלרגל אירוסיו לא קיבל שעון זהב ממשפחת הכלה כי אם שעון רגיל, ומיד עמד והחליף עמו שעונים - ר' חזקיהו, כפי שנקרא בפי-כל, העניק לו את שעון הזהב שהיה ברשותו ונטל חליפתו את השעון הפשוט. לדידו לא היה כל ערך לשעון הזהב על פני שעון רגיל, אם שניהם ממלאים אותו תפקיד...

העובדה המפעימה ביותר המסופרת אודותיו היא זו שהביאתו למעלתו הנכבדה.

נער סהרורי הסתובב ברחובות וורשה הבירה ביום שישי אחד לפני כמאה ועשרים שנים.

בגיל חמש התייתם הנער מאמו ומגיל צעיר ביותר הורגל לחיי דחק ולחץ. עד שכבר בגיל שלש עשרה נאלץ לצאת לעבוד כדי לפרנס את עצמו. תקופת מה השתכר מעבודה כנער שליח, ולאחר זמן מה החל גם לסחור בעצמו בסחורות ולהרוויח. תחושת סיפוק-מה אפפה את הנער הצעיר, גם סוחר וותיק חש עצמו 'שווה' בסכמו עסקה שבה יצא מרווח, וקל וחומר בן בנו של קל וחומר - נער צעיר, שגדל ללא אם, וחי חיי דחק ומצור.

ביום שישי אחד נכנס הנער לבית המרחץ לכבוד שבת המלכה. נכנס אדם אחד ויצא אדם אחר.

◀

דף מא/ב שהחניפו לו לאגריפס

מכתביו של השדי חמד

הגמרא בסוגייתנו עומדת על החומרה הרבה שבאיסור החנופה ואומרת, כי משעה שהחניפו חכמים למלך אגריפס שמלך שלא כדון, "נתחייבו שונאי ישראל כלייה". המקור לאיסור חנופה הוא מדברי הפסוק (במדבר לה/ג) "וְלֹא תִחַנְּפוּ אֶת הָאֲרֶזֶץ" (ספרי פיסקא קס"א), העוסק בחנופה לרשעים (רמב"ן שם). אמנם, כתבו הראשונים (ראשית חכמה שער הקדושה פרק י"ב, ארוחות חיים להרא"ש אות ק"ג) כי מלבד האיסור להחניף לאדם רשע, אסור גם להרבות בשבחיו של אדם כשר אם אינו ראוי להם, זאת, כאשר מטרת המשבח היא שהמוחנף יחזיק לו טובה. אולם, אם מטרתו להיטיב עם רעהו, ודאי שאינו עובר על איסור, ואדרבה מצווה לעשות כן.

חנופתם של שמשי בגדד: מקרה חנופה מעניין עולה משו"ת רב פעלים (חלק ד' או"ח סימן ד') בקבלו מרה כנגד חלק משמשי בתי הכנסיות שנהגו להחניף לעשירי הקהילה בכך שקיבלום בקול רעש גדול ביום שעשו ברית לבניהם והכריזו שאין לומר תחנון, גם אם הברית נערכה במקום אחר.

הפלגה בתוארי כבוד: גדולי ישראל נזהרו ביותר שלא להכשל במידת החנופה, כפי שניתן ללמוד מדברי השדי חמד (חלק ג' מערכת ח' כלל ק"מ) המספר, שעל מנת שלא להכשל בחנופה, החליט שלא להעניק תואר כבוד לאנשים אליהם הוא שולח מכתבים. את נהגו זה הוא שינה כאשר נוכח שאנשים רבים נפגעו מכך, וסברו שהוא מזלזל במעמדם. הדברים הגיעו לידי כך שכאשר הדפיסו את תשובותיו, ניתנה הוראה לבעלי הדפוס להוסיף תארים לפני שמותיהם של רבנים מכובדים, ועל כן החליט כי מעתה ואילך יעניק לכל נמעניו את התואר "**הרב הגאון**", כדי שלא להכלים חלילה אנשים נשואי פנים.

אך גם עתה לא בא השדי חמד אל המנוחה, מאחר שנודע לו, כי אנשים שאינם ראויים לתואר נכבד זה, סובבו בחוצות עם מכתבו והתגאו בתארים שכתב עליהם גדול הדור, ועל ידי כך התחלל שם שמים, החליט השדי חמד כי יש לכבד כל אדם בתואר שבו נוהגים לכנותו, ואף אם יש בכך הפרזה ממידת האמת, שהרי אין איסור חנופה אלא לרשעים ואילו האיסור להחניף לאדם כשר אינו אלא מידה מגונה הנדחקת מפני חשש העלבה ופגיעה באנשים.

צעילוי נשמת

מרת **שושנה זילברשטיין** ע"ה

ב"ר משה יהודה יבדלחט"א

נלב"ע ביום כ"ט בכסלו תשס"ד

תנצב"ה

צעילוי נשמת

הילד **ערן יוסף קריאל** ז"ל

ב"ר אפרים שלמה שיבלחט"א
נלב"ע כ"ו בכסלו תשמ"ז

תנצב"ה

הונצח ע"י ידידינו הר"ר אפרים קריאל
והוג' מרת שרה שיחיי - קרית קריניצי

צעילוי נשמת

הר"ר **אהרן ליסטנברג** ז"ל

ב"ר חיים פנחס ז"ל

נלב"ע כ"ד בכסלו תשס"א

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **עקיבא גור (גרשטנקורן)** ז"ל

ב"ר יצחק ז"ל נלב"ע כ"ז בכסלו תשנ"ט תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה הנכבדה שיחיו

נר ה'
נשמת
אדם

מעניין לציין את דברי הראשית חכמה, כי ראוי לאדם לשבח את אשתו אף במה שאין בה, כדי להרבות בשלום בית, ואין בזה משום חשש לאיסור חנופה.

דף מד/ב שלשה מבית דין הגדול שבירושלים היו יוצאין.

מדוע רבנים צריכים לקבל סמיכה?

המשנה מבארת את דיני "עגלה ערופה" ואומרת, כי כאשר נמצא חלל בשדה ואין ידוע מי הרוצח, היה בית הדין הגדול בירושלים שולח שלשה מחבריו לבדוק ולמדוד מי העיר הקרובה ביותר למקום המצאות הנרצח, ובית הדין של אותה עיר היו מביאים עֵגְלָה למקום הרצח ועורפים אותה שם ובכך מתכפר לעם ישראל עוון הרציחה. בימינו אין מצווה זו נוהגת, משום שהסמכות למדוד את מקום המצאו של החלל נתונה אך ורק לסנהדרין **שנסמכו** איש מפי איש עד משה רבינו, ואחר שבטלה הסנהדרין שוב אין ניתן לקיים מצווה זו (עיי' נחל איתן סי' א' אות ג').

סמיכה כיצד? כאשר בית הדין רואה לנכון להסמיך חכם מישראל להורות בדיני התורה, אומרים לו הדיינים: "אתה רבי פלוני, סמוך אתה ורשאי אתה שתדין דיני קנסות" (רמב"ם בפירוש המשניות סנהדרין פרק א'). **מקור דין הסמיכה** הוא ממשנה רבינו ע"ה, שנצטווה מפי הגבורה לסמוך את יהושע בן נון ושבעים הזקנים, שיוכלו גם הם לדון את ישראל. אותם זקנים סמכו את הבאים אחריהם (רמב"ם הלכות סנהדרין פרק ד' הלכה א') וכך נמשכה הסמיכה דור אחר דור. קיומה של שלשלת הסמיכה הכרחי לצורך קיום דיני תורה רבים, שכן, ה"סמוכים" בלבד, הם הרשאים לקדש חדשים, לעבר שנים ולדון בדיני נפשות ובדיני קנסות.

מדוע פסקה הסמיכה? הגמרא (סנהדרין יד/א) מספרת שמלכות הרשעה הרומית, גזרה מיתה על הסומכים ועל הנסמכים ועקב כך פסקו החכמים לסמוך את תלמידיהם. עם זאת, נמשכה שלשלת הסמיכה כמאתים שנה נוספות בזכותו של רבי יהודה בן בבא, שעבר על גזירת המלכות וסמך חמישה מתלמידיו, עד שדעכה הסמיכה מחמת גזירות השמד (שו"ת מהר"י בירב סימן ס"ג). הלל [בנו של רבי יהודה נשיאה דור עשירי להלל הזקן], היה המוסמך האחרון, וכאשר הוא ראה ששלשלת הסמיכה איננה ממשיכה, עמד [בשנת ד' ק"ח] וסידר לוח שנה, וקידש את כל החדשים, זאת, עד לתקופה בה תוקם הסנהדרין מחדש.

סמיכתו של מרן המחבר: לפני כארבע מאות ושבעים שנה עלה רבי יעקב בירב [שבגיל 48 התמנה לרבה הראשי של העיר פס שבמרוקן] לארץ ישראל והתיישב בצפת ובה סמך ארבעה מתלמידיו, בהם רבי יוסף קארו, ורבי משה טראני בעל המבי"ט. מהר"י בירב הסתמך על דברי הרמב"ם (הלכות סנהדרין פרק ד' הלכה י"א) הסובר, כי אמנם סמוך מפי סמוך עד משה רבינו בלבד הוא הרשאי לסמוך, אך בכחם של כל חכמי ארץ ישראל להתקבץ יחד ולחדש את הסמיכה. על פי זה הסכימו חכמי צפת, שהיוו את רוב תלמידי החכמים בארץ ישראל, לחדש את מנהג הסמיכה ולסמוך את מהר"י בירב, אשר לאחר מכן סמך את ארבעת תלמידיו.

פולמוס עז ונוקב נתגלע בין גדולי הדור ההוא, ובראשם רבה הראשי של ירושלים, רבי לוי בן חביב, המהרלב"ח, אשר טען כי אין לחדש את הסמיכה בימינו, ומשום כך סירב לקבל מכתב סמיכה שנשלח אליו לירושלים על ידי רבני צפת. טעמו: הרמב"ם (שם) מסיים את דבריו ואומר: "והדבר צריך הכרע", כלומר: גם הרמב"ם לא הכריע סופית בנידון. כמו כן טען, כי עם כינון הסנהדרין, יפוג תוקפו של הלוח שתיקן הלל, וחברי הסנהדרין יאלצו לקבוע את החדשים בעצמם, ואין בכוחם לעשות כן, כי בימינו אין אנו בקיאים די הצורך בנושא זה. מחלוקת הלכתית ענפה פרצה בין הפוסקים ובעקבותיה לא יכלו חכמי צפת להקים את הסנהדרין (רדב"ז על הרמב"ם, שם). בסופו של דבר נמשכה הסמיכה שלשה דורות נוספים בלבד [מרן הבית יוסף סמך את מהר"ם אלשיך, שסמך את רבי חיים ויטאל].

גם בתקופה האחרונה היו שניסו להעלות נושא זה מחדש. הללו, עוררו עליהם את התנגדותם הנחרצת של גדולי הדור, כפי שניתן לראות מדברי החזו"א זצ"ל (חו"מ ליקוטים א'), המצטט את דברי הרדב"ז שאמר על תקופתו, שאין בה אדם הראוי לחדש את הסנהדרין, וכל שכן בדורנו אין מי שראוי לכך. כה תקיפה ונחרצת היתה עמדתו של החזו"א, עד שסיים את דבריו שהמשא ומתן בנושא זה בדור יתום כשלנו מביא לידי גיחוך.

יורה יורה ידין ידין: אחר שבטלה סמיכה מישראל, נהוג שאין תלמיד חכם מורה הלכה, אלא אם כן קיבל הסכמה לכך מרבותיו, האומרים לו: "יורה יורה ידין ידין" [יורה להלכה, ידין לדיינות], והסכמה זו היא "סמיכת החכמים" של ימינו. על טעמו ושרשו של מנהג זה עומד הריב"ש (שו"ת סימן ס"א), המביא את המעשה (סנהדרין דף ה/ב) על אודות תלמיד חכם שהורה לבני עיר מסויימת כי **"מי ביצים"** - חלבון הביצה - אינם מקבלים טומאה. לשונו תלמיד חכם זה לא היתה נהירה דיה לשומעיו, ומשום כך הם טעו וסברו שאמר כי **"מי בצעים"** - מי בור - אינם מקבלים טומאה, וכך

במהלך שהותו בבית המרחץ, בן-בליעל גנב ממעילו את צרור המעות שהשתכר במשך השבוע, וכאשר גילה זאת הנער חרב עליו עולמו. חרב עולמו הגשמי ונבנה עולמו הרוחני.

מיד כשהתברר לו שעמלו השבועי נגנב ממנו באחת, הבחין, הפנים והחליט כי אין כל ממשיות ואחיזה בהבלי העולם הזה, שהרי אם אחרים יכולים ליטול ממנו שבוע של עמל וטרח בהנף יד, אות היא כי מעולם לא היו 'שלו' באמת... רק קניין רוחני נותר נלצח שייך לאדם. בשר-ודם, אך קניינו הרוחני - נצח.

הבחין, הפנים, החליט - וביצע! זכה נער צעיר לגדל עצמו לאישיות מורמת-מעם, תלמיד חכם עצום ובעל מסילות בדרכי המוסר, אשר זכה להעמיד תלמידים הרבה. **רבי** יחזקאל זכה להבחין כבר בגיל צעיר "כי לא במותו יקח הכל".

ככל גיל אפשר להבחין בכך, הן אם רוצים והן ברם, אם ההכרה הזו חודרת בעת שעוד אפשר לעשות עמה דבר-מה, הרי זה משובח.

★ ★ ★

בימים ההם, שאנו מציינים בזמן הזה, קומץ אנשים הצליחו לעצור עם שלם מהתדרדרות התהומה. מתוך החלטה נחושה שחיים בלי רוחניות אינם שווים מאומה, הם קמו וביצעו את הבלתי יאומן, הביסו אימפריה בעלת נצחונות מזהירים בשדה הקרב. כל אדם הוא עולם קטן, וגם בתוכו מתחוללות סערות ומאבקים. ראויים ימי החנוכה להחליט לאיזה צד להצטרף - ולנצח!

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק. ת"פ: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

ברכת התורה, העורך

פנינים

דף מא/ב מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול שנאמר שום תשים עליך מלך

המקור שאין כבוד מלך מחול

כיצד נלמד זאת מהפסוק? **מבאר** דברי שאול: 'שום תשים' משמעות שימות הרבה. כיצד יתכן לשים שימות רבות למלך? אין זאת אלא מפני שאפילו מחל על כבודו הושם כביכול למלך מחדש ושוב יש לשמוע אליו, וכך עד אין סוף.

דף מא/ב מותר להחניף לרשעים בעולם הזה

מאהבה

רבי יחזקאל משינובה כתב פעם מכתב לאדם שאינו שומר תורה ומצוות, וחתם "הדורש שלומו מאהבה". לתמיחה אנשיו הסביר: 'מאהבה' ראשי תיבות - "מתניפין את הרשעים בעולם הזה"... (אמרי צדיקים).

דף מב/ב ויגש הפלשתי השכם והערב... כדי לבטלן מקריאת שמע שחרית וערבית

קריאת "שמע ישראל" בברית

בזוהר הקודש (חלק ג' רע"ב) נאמר שנגד זאת לקח דוד המלך ע"ה חמש אבנים שהן נגד חמש המילים בפסוק שמע ישראל. **במדרש** נאמר שזכה הברזל שעושים ממנו סכין למילה לפי שבטיה דוד אבנים בקסדת הברזל של גלית התרכך הברזל לפני האבנים שבקעוהו. **נעת** ברית המילה, כאשר נזכרים באותו נס, קוראים שמע ישראל... (אמירה יפה, קצ"ח).

דף מד/א הירא ורך הלבב... מעבירות שבידו

הירא - הגרוע מכל

היה אומר מוהר"ן מברסלב: 'הירא' והנכנס לעצבות ויאוש בעקבות עבירות אלו, תחת חזרה בתשובה, הוא הגרוע מכל...

כאשר היצר מפתה לחטוא, הרי הוא מתכוון בעיקר לעצבות ולדיכאון שאחר החטא...

דף מה/ב מוליכין הראש אצל הגוף דברי רבי אליעזר

לימוד מעגלה ערופה כדי להוריד

את יעקב למצרים

לדברי רבי אליעזר ניתן להבין מה ששלח יוסף לאביו עגלות, וכדברי חז"ל לרמוז על עגלה ערופה.

נכשלו בני אותה עיר וטמאו את הטהרות. מחמת מעשה זה גזרו חז"ל, שאין לתלמידים להורות, אלא אם כן נטלו רשות לכך מרבתייהם המכירים אותם, והם יבחנו אם אופן דיבורם רהוט וברור כדי שעמי הארץ לא יבואו לכלל טעות.

דף מו/ב ויקללם בשם ה'

כיצד קילל אלישע הנביא את הנערים?

הגמרא בסוגייתנו מביאה את המסופר (מלכים ב' ב/כג) על אלישע הנביא ששהה ביריחו, ובצאתו ממנה לעגו לו נערים קטנים ואמרו לו "עלה קרח עלה קרח". הנביא מספר שאלישע פנה אחריו "ויראם ויקללם בשם ה'" ובעקבות כך יצאו שני דובים מן היער וטרפו ארבעים ושנים נערים.

מדוע אסור לקלל? המקלל את חבריו בשם ה' או בכינוי, עובר על "לא תעשה" (חינוך, מצווה רל"א) גם אם לא קיללו בפניו, ואף לוקה על כך אם המקולל אינו רשע שהוציא עצמו מכלל "עמך" (מכות ח/ב). זאת, מלבד שעבר על איסור הוצאת שם ה' לבטלה, שנאמר (דברים ו/יג) "את ה' אלוקיך תירא". אף המקלל בלא שם ה', שאינו אומר "הקב"ה יעשה לך כך וכך", גם הוא עובר על איסור (מנחת חינוך שם).

בביאור שורש איסור הקללה כתב החינוך (שם), כי מאחר שיש כח בדברים שאדם מוציא מפיו, אסרה התורה לקלל כדי שלא להזיק לאחרים. בדבריו, הוא מוסיף ואומר, שיתכן גם שהטעם לכך הוא כדי להרבות שלום בעולם, שכן, לעיתים עלול חבריו להיוודע על דבר הקללה, ובעקבות כך יבוא לידי מריבה עם רעהו. מדברי הרמב"ם אנו למדים, שאסרה התורה לקלל "כדי שלא יניע נפש המקלל אל הנקמה ולא ירגילה לכעוס", כלומר, שירגיל האדם את עצמו לנהוג באיפוק (חינוך שם).

כיצד קילל אלישע את הנערים? על פי זה שואל המנחת חינוך (שם), מה היתר ראה לעצמו אלישע הנביא לקלל את הנערים בשם ה'; ובפרט לדברי ר' אלעזר ושמואל בסוגייתנו, הסוברים שהנערים עצמם לא היו רשעים, אם כן מדוע קיללם ועבר על "לא תעשה" ו"עשה"? המנחת חינוך מסיים את דבריו ואומר, שבדוחק רב יתכן שניתן לומר, שמותר לאדם לקלל את מי שמצער, והנערים ציערו את אלישע ומשום כך קיללם, אך המנ"ח הניח קושיה זו בצריך עיון.

קללה על ידי ראייה: גם המהרש"א בסוגייתנו מקשה כן, ומבאר, שאמנם זהו טעמו של רב בסוגייתנו הסובר שאלישע לא קיללם בפיו אלא על ידי ראייה בעיניו, וכפי שאומר הפוסק "ויראם ויקללם", שהרי אסור לקלל.

תלמיד חכם חייב לשמור על כבוד התורה: החזו"א (סנהדרין סי' כ' אות י') בהתייחסו לנושא זה כותב, כי אלישע לא עבר על כל איסור בכך שקיללם, ואדרבה חייב היה לנהוג כן. זאת, על פי הגמרא (מועד קטן טז/א) האומרת, שיש לנדות אדם המבזה תלמידי חכמים ואף מותר לקללו, כדי שכבוד התורה יהא קבוע בלבבות ולא יתרגלו לבזות תלמידי חכמים.

ביטול הקללה: אמנם, אדם שקיללוהו משום שביזה תלמיד חכם, ולאחר מכן נכנע ושב למוטב, אין הקללה מזיקה לו, כפי שאדם שנידוהו ושב למוטב ניתן לבטל את נידויו (חזו"א שם).

ברית כרותה לשפתיים: עניין הקללה הוא חמור ביותר, ואף כאשר אין המקלל מתכוון להזיק כלל וכלל עלולים דבריו להתקבל ולהשפיע לרעה, כפי שמספרת הגמרא (מועד קטן יח/א) על שמואל שהלך לנחם את אחיו פנחס שהיה בתקופת אבלות על קרובו שנפטר. הגמרא מספרת ששמואל שאל את אחיו מדוע הוא מגדל את ציפורניו כיון שסבר שאין צריך לנהוג כן בתקופת אבלות, ופנחס ענה לו "אם לך היה קורה כך, כלום לא היית נוהג כמוני?". ולאחר זמן קצר גם קרובו של שמואל נפטר מחמת דבריו של פנחס, אף שכלל לא התכוון לכך.

גם בדיבורו השוטף צריך האדם להקפיד שלא לומר מילים כגון, "בחי" או "בחי", כפי שכותב המנחת יצחק (ח"א סי' י"ט) שאמירה מסוג זה נחשבת כקללה ואף איסור יש בכך ואין כל חילוק אם מקלל אחרים או מקלל את עצמו (שבועות לה/ב).

דף מו/ב כופין ללויה ששכר הלויה אין לה שיעור

מצוות לוויה

סוגייתנו מאריכה בחובת "מצוות לוויה", שמוטל על אדם ללוות את אורחו היוצא לדרך, ואומרת, כי שכרו של המקיים מצווה זו רב ביותר, ומאידיך גיסא, מי שאינו מלווה את אורחו, עונשו חמור כדברי רבי יוחנן משום רבי מאיר: "כל שאינו מלווה ומתלווה - כאילו שופך דמים".

חוק של אברהם אבינו: הרמב"ם (הלכות אבל פרק י"ד הלכה א') מבאר, כי מצוות לוויה נתקנה על ידי חז"ל, והיא בכלל "ואהבת לרעך כמוך". הראשון שקיים מצווה זו והפכה למנהג קבוע הוא אברהם אבינו עליו השלום, כפי שכתב הרמב"ם (הלכה ב' שם): "והוא החוק שחקקו אברהם אבינו ודרך

"התחברתי והרגשתי את מתיקות התורה"

בדרך, בבית, בעבודה,
24 שעות ביממה
מתחברים לשיעור
המרתק

להאזנה חייגו:

073-2951342

למסכת הנלמדת הקישו 1

בעלות שיחה רגילה

לעילוי נשמת

אבי מורי **צבי שכטר** ז"ל
ב"ר יעקב ז"ל נלב"ע ביום כ"ח בכסלו תשס"ה
תנצב"ה

הונצח ע"י בנו ידידנו
הר"ר **אריה ישראל וסימה שכטר** שיחיו - חיפה

לעילוי נשמת

הר"ר **דוד שיינברג** הי"ד
ב"ר משה ז"ל נלב"ע חנוכה תש"ד

תנצב"ה

הונצח ע"י משפחת **בורק** שיחיו

לעילוי נשמת

החבר **מרדכי לנגה** ז"ל
בן החבר משה מיכאל ז"ל נלב"ע כ"ז בכסלו תשמ"ה
תנצב"ה

הונצח ע"י משפחות **לנגה ורוטנברג** שיחיו

החסד שנהג בה, מאכיל עוברי דרכים ומשקה אותם ומלווה אותם". בדבריו הוא מוסיף ומבאר (שם הלכה ג), שמצוות לווייה אינה מוטלת על המארח בלבד, אלא על בית הדין שבכל עיר ועיר למנות שלוחים ללוות את כל היוצא משערי העיר.

שיעור הלווייה: סוגייתנו עוסקת בשיעור הלוויי הנדרש, ומדבריה עולה כי לחובה זו שני שיעורים אשר לכל אחד מהם טעם שונה. א. על המארח ללוות את אורחו עד אלפיים אמה מחוץ לעיר. ב. על המארח ללוות את אורחו ד' אמות בלבד בתוך העיר. ההבדל בין שני השיעורים יבואר להלן.

האם האורח יכול למחול על הלוויי? גדולי האחרונים לדורותיהם עסקו רבות בשאלה, מדוע בימינו אין מקפידים על מצווה זו. וכתב הרמ"א (בפירושו דרכי משה טור חו"מ סימן תכ"ו), שבזמנינו האורחים מוחלים לבעל הבית שלא ילווה. אולם, מחילה זו מועילה לכך שלא יצטרך ללוותם אלפיים אמה מחוץ לעיר, אך חובה עליו ללוותם עד שער העיר או לכל הפחות ד' אמות בתוך העיר. זאת, משום, שמצוות הלווייה עד אלפיים אמה מחוץ לעיר היא לכבוד האורח, ועל כבודו יכול האורח למחול. אולם, המצווה ללוותו ד' אמות היא **עניין סגולי**, המגן על היוצא לדרך מפגעים ומנזקים, ועל כך אינו יכול למחול, שהרי בנפשו הדבר (אהבת חסד עניין הכנסת אורחים פרק שני). ערוך השולחן (שם) דן גם הוא בנושא זה ואומר, כי אין נהוג בימינו ללוות את האורחים, משום שאינם יוצאים לדרך לבדם, כי אם בקרון בו נמצאים אנשים נוספים.

שלא יטעו בדרכים: אלא, שכתב החפץ חיים (שם), כי על פי דברי המהרש"א בסוגייתנו המבאר שעיקרה של מצוות לווייה היא כדי להורות לאורח את דרכו שלא יטעה בה ושלא יקלע לסכנות שונות, אם כן, אם האורח אינו מכיר היטב את הדרך שהוא עומד ללכת בה, "מצווה רבה היא לילך איתו... או על כל פנים לברר לו היטב כדי שלא יכשל בדרכו".

היה זה בעת שקרא יוסף ליעקב לרדת למצרים. יכול היה יעקב לטעון: ילך הגוף - יוסף - אצל הראש - יעקב! לכך רמז לו את פרשת עגלה ערופה, בה מוליכין הראש אצל הגוף... (מעינה של משנה).

לעילוי נשמת

מרת **שפרה בליטנטל** ע"ה

בת הר"ר שכנא דוד ז"ל
נלב"ע כ"ח בכסלו תשמ"ב

תנצב"ה

הונצחה ע"י נכדה ידידינו
הר"ר **שאל חסדיאל** ומשפ' שיחיו - בני ברק

לעילוי נשמת

מרת **גיטל בריל** ע"ה

בת ר' אברהם נחום הלוי ז"ל
נקטפה כ"ג בכסלו תשמ"ט

תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **ברכה כץ** ע"ה בת ר' פנחס שתול ז"ל

נלב"ע כ"ד בכסלו **תנצב"ה**

הונצחה ע"י התנה ובתה ר' דוד ויהודית יפה שיחיו

נר ה'
נשמת
אדם

חוויה רוחנית מרגשת

ספרון חודשי ללימוד יומי קצר
בכל יום משנה אחת
הלכה אחת וקטע מהגמרא

לחודש התנסות חינם!

חייג עכשיו: 3029*

או שלח מייל לדוא"ל veten@meorot.co.il

